

محل مهر مدرسه تاریخ آزمون: شروع آزمون: مدت آزمون: ۹۰ دقیقه تعداد صفحه: ۴	بسمه تعالی مدیریت آموزش پرورش منطقه ۳ تهران ارزشیابی نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ دبیرستان دوره دوم کوشش	کلید درس: ادبیات فارسی پایه و رشته تحصیلی: دوازدهم ریاضی و تجربی نام و نام خانوادگی: شماره کارت: نام دبیر:
--	---	--

بارم | محفل علم و دانش، باغ بهشت است | امام علی (ع) | ردیف

الف) ابیات و عبارات های زیر را به فارسی روان معنی کنید (۴ نمره)

۱) از نزد تعالی دریا و نظر نهند بازش بخواند باز از اراض فرماید بار در آیش به ششم وزاری بخواند (۱)

۲) تو طلب فرزند می زمینی از درد و دم نموده یک خند (۷۵) *وزاری صدرا*

۳) همه به هم زل زده بودیم و خرسالانه سلانه می آمد (۱۵)

۴) آتش است این بانگ نای و سنت باد *حرکت این آتش ندارد سنت باد (۷۵)*

۵) عشق به همه جایی ماوانند و به هر درده ای روی نماید (۷۵) *عشق در هر دردی مکان و بنیاد نمی گوید و خود را به همه جایی نشان نمی دهد*

۶) امیران توری های نرگ ما اند آدم های نرگند از سودها ضمه می میرند (۷۵) *حکایت نرگ که آتش نرگ نرگند از سودها ضمه می میرند*

۷) مزیان از هزار سال پیش هنوز بر همان مروتان است (۲۵) *مزیان از هزار سال پیش تاکنون همگیان در مروتان مروتان است*

ب) درک مفهوم (۴ نمره)

۸- در عبارت (صفای اهورایی آن همه زیبایی ها به این علم عذبین مصلحت اندیش آلود) *در ترشجوی درباره علم چه ریه گاهی دارد؟ (۷۵)*

۹) مفهوم مشرب دوست زیر را بنویسید؟ *اقراب علم و دانش (تعبیر حکمانی) با علم تا بودی حساس و زیبایی می شود*

الف) گاو و دس کیانی که کی اسن نام نهادند *کی بود؟ کجا بود؟ کی اسن نام نهادند*

ب) راستی خاتم نیروزه بواحق *خوش درخسید ولی دولت مستعجل بود*

۱۰) در بیت (می تواند حلقه بر در زرد حرم صن را در گجان هر که را چون زلف پیچ و با حبست *شرط رسیدن به وصال حبست ۱۵۰ تحمل سختی ها و دشواری ها*

۱۱) در بیت (محمم این خوش جنبی خوش نیت / مرزبان را مشتری جز گوش نیت)

الف منظور از خوش و بی خوش چیست؟ ۱۵ خوش: عشق / بی خوش: عاشق

ب/ شاعر مصراع دوم را مصداقی برای چه مفهوم آورده است؟ ۲۰ فقط عاشق محرم عشق است

۱۲) در جدول زیر هر یک از بنفایم را به بیت خود مرتبط سازید ۷۵٪

برگش ز سر این سپید معجز	بنشین به یکی کبود آوردند	الف) ۳	۱) بیفایان ستیزی
ب) خانه‌ای کاو شود از دست اجانب آباد / زانک ویران کنش آن خانه به ستیزان	۱) اشیای پایان ناپند بر عاشق	۲) اشیای پایان ناپند بر عاشق	۲) اشیای پایان ناپند بر عاشق
حرفه جز مامی ترا بش میرسد	حرفه بی زبانی است ز زبانش در رسد	ج) ۲	۳) لغت به قیام و اعراض

۱۳) کدام نوزینه محتب روبرو آمده است آورده؟ مفهوم مصراع دوم آن نوزینه را بنویسید ۱۵

الف) لغت نزیب است والی را سرای آن جا سووم رفت والی از بی (رخانه‌ی خمار نیت)

ب) لغت از بهر نغامت جامه ات بیرون کشم / لغت پوشیده است جز نقشی ز یود و مار نیت
ب/ قصر حاکم بر جامه

۱۴) در بیت (این مدعیان در طلبش بی خبران اند / کان را که خبرش در خبری باز نیامد)

تفاوت معنای (خبر) را در مصراع دوم بنویسید ۱۵

خبر اول: بی بردن به اسرار و صفای حق / خبر دوم: آگاهی
جمع (ستور زبان) (۳۴)

۱۵) در بیت (با محبت عیب مملوید که او نیز بیوسه چو ما در طلب عیسی ورام است)

الف نقس و ستوری همین بیوسه (۳) را بنویسید ۲۵ مضاف الیه

ب/ جلای حسته را شخص کنید ۲۵ با محبت عیب مملوید

۱۶) در بیت (وجه خدا اگر شود منتظر نظر زین پس کشی نماند که صاحب نظر سوی)

الف) وابسته‌ی وابسته و نوع آن را مشخص کنید ۱۵ مضاف الیه: ب/ نهاد جلای دوا را بنویسید ۲۵ شکنجی

۱۷) در بیت (هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش کم نداشت) الف) کدام نقش دستوری و به چه مرتبه ای در مبالغه دوم حذف شده است؟ **نهاد به مرتبه لفظی**
 ب) در بیت یک جمله ساده و یک جمله مرکب داریم **درست است** **نادرست است**

۱۸) در بیت (بنواخت زختم بر ملک مست / آن صفت کوی تو ای دماوند) الف) نوع حذف را مشخص کنید **۲۵** از ای دماوند؛ حذف فعل به مرتبه معنایی
 ب) یک نقش تبعی در بیت بررس کنید **۲۵** - تو؛ تکرار

۱۹) در بیت (بیش از من و تو بسیار بودند و نفس بستند / دیوار زندگی را زین گونر یادگارن) الف) واژه دیوار نقش متمم دارد و در بیت دو نوع واو (عطف و ربط) داریم **۱** درست است **نادرست است**
 ب) در بیت یک فعل اسنادی داریم و کل بیت دارای دو جمله است **درست است** **نادرست است**

۲۰) در بیت (نهادند بر درخت حیرم دو کوه / جهانی نظاره شده هم نروه) واژه ای کوه همان نقشی دارد که در بیت (یک کربلا سگوه به چشم نهفته است / ای روضه ی محم بود دال قتلگاه) واژه **کربلا** دارد **۲۵**؛

۲۱) در بیت (خامی است که زین سده از خون صغیفان / این ملک که بغداد وری این نام نهادند) الف) آلتوی (نهاد + معقول + مسند + فعل) را پیدا کنید و آن را به آلتوی (نهاد + مسند + فعل) تبدیل کنید
آنها + آن را + بغداد وری + نام نهادند / آن بغداد وری است

۲۲) ~~بهر~~ در عبارت (بربالا که آن با خط درخت و بسیار روشن نوشته بود این جا جل و جوت هزار نفر در برابر سپاه نازی ایستادند) وابسته ای وابسته را مشخص کنید **۲۵** **بسیار**؛ **قد صفت**

(۱) املا و لغت (۳ نمره)

(۲۳) برا حریب از کوششیات زیر هر واژه مناسب معنایی انتخاب کنید ۱۵

الف) علمی است که از فروغ عملی احکام شرعی بحث می‌کند (حکمت) **فقه** (مفسر)

ب) حرکت از اتاق‌های که در بالای اطراف سالن می‌سازند که مشرف بر محوطه است (آستانه) **حصار** (مفرد)

(۲۴) معنی حرکتی از واژه‌های مشخص شده را بنویسید ۱۵

الف) زمین بی خردان **سفله** بیان داد دل مردم خردمند **بیت** و **فرومایه**

ب) **تسیم**، **حسیم**، **نسیم** و **سیم** ← **صاحب جمال**

(۲۵) از میان گروه کلمات زیر دو مورد نادرستی املا را وجود دارد آنها را اصلاح کنید ۱۵

(بت و مرغابی)، (احداث خالزیر)، (ضما و حرم)، (~~شبه آب~~) (~~شبه آب~~)

(واصفاحلیه) **بط** و **مرغابی** / **ضما و حرم**

(۲۶) املا را صحیح را از داخل کمانک انتخاب کنید (۱ نمره)

الف) بیش از یک سال و نیم نتوانستم از **(مواهب)** - مواهب خدا داد بهره مند شوم

ب) همه چشم‌ها به او بودند (حوضه **حوزه**) حکمت **لترم** نگاه دارد

ج) خر علف و (خواری، **خاری**) را پوزه می‌زند و دوباره راه می‌افتد

د) فراش باد **(صبا)** - سبا را گفته تا فرس ز مردین بلبند

(۲۷) در متن زیر دو مورد نادرستی املا را اصلاح کنید ۱۵

آدمی هر جای رود همان می‌کند به غایت الغصوی مقصود خود رسیده است مرحوم حاجی ملاهای امرار

آخین فیلیوف از سلسله حکمای بزرگ اسلامی بود

غایت الغصوی / امرار

۵) آرایه های ادبی (۳)

۲۸) در عبارت «پایه رکاب لذتتم و به سوی کمران روان شدم» پایه رکاب لذتتم نشانه از حیثیت ۵ از آماده حرکت شدن

۲۹) در بیت (صد تیغ جفا بر سر دهن دید یکی خوب / نماند من از خویش دنی اس نام نه زند)
الف) مجاز را مشخص کنید ۲۵ از خوب
ب) مبنی کدام است ۲۵ از جفا

۳۰) در بیت (در عالم بی هر کجا بر نیای است / عشق با دانه عشق خوش سودایی است)
کدام کلمه ایما دارد و معنی آن را بنویسید ۱۵ سودا ← دیناری و سیدای تجارت و معامله

۳۱) کدام یک از ابیات زیر اسلوب معادله دارد یک دلیل ذکر کنید ۱۵
الف) منی حدیث راه پر خون می کند قصه خال عشق مجنون می کند
ب) مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش بلبل را به لغت آورد
ج) زیرا مطلع دوم مصداق و شمالی برابر مطلع اول است
۳۲) ~~ب) با توجه به~~ در بیت زیر به سؤال پاسخ دهید

آتش است این بانگ نامی و نیت باد / هر که این آتش ندارد نیت باد
آتش عشق است کاند درم فساد / جوئش عشق است کاند درمنی فساد
الف) واژه آتش سه بار تکرار شده است، کدام مورد آرایه استعاره ایجا ذکر کرده است ۱۵
الف) مطلع اول (ب) مطلع دوم (ج) مطلع سوم

ب) در دو مورد دیگر (غیر از استعاره) آیا واژه آتش آرایه بیاسی دارد؟ بله / خیر

۳۳) آرایه «حسن تعلیل» را در بیت زیر تحلیل کنید ۱۵
«تا چشم بر بنیدت روی / به نغمه به ابر صرد دل بند / شام بر بار آرزویم کوه / دلیل غیر عملی آورده
علت آرزویم کوه را دور شدن از دود می دانند
۳۴) غزل اجتماعی در عصر مستور با توجه به دستور لحنی های سبک و ابهامی روابط بافت ۲۵

۱۹ تاریخ ادبیات و حفظ شعر (۲۰)

۳۵) مؤلف آثار زیر را بنویسید ۱/۷۵

الف) مختار من این من

محمد امین یسگی

ب) آن ذکره الاولیاء

عطار نیشابوری

ج) مآل محمدیات
عین القصات حمدانی

۲۶) یک اثر از مشعری که به نام سرشتک (موزون است) بنویسید ۲/۳۵

منک درخت در شب باران

۳۷) مآلات (خاموشی و شنگ کوهساران) یک بیت شعر حفظی بنویسید ۲/۵

باز آنکه در دعوائت خاموشی جنونم
فریادها بر آلفیت از شنگ کوهساران

۳۸) مصرع دوم بیت زیر را کامل کنید ۱/۵

بجز آب حقیقت بحر به یک سوی که سرشوی

یک دم غریق بحر خدا شو گمان میر